

Työeläkelaitoksille

ELÄKKEEN MAKSAMINEN MUULLE KUIN ELÄKKEENSAAJALLE ITSELLEEN

Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä 18/85 on annettu ohjeet eläkkeen maksamisesta muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen. Tämän jälkeen on säädetty useita lainmuutoksia, jotka vaikuttavat yleiskirjeen sisältöön. Tähän yleiskirjeeseen on kirjattu eri lainmuutosten johdosta annettujen yleiskirjeiden ohjeiden pääkohdat. Nämä yleiskirjeet sisältävät edelleen voimassa olevia ohjeita yksityiskohtaisista menettelytavoista. Sen vuoksi niitä ei ole kumottu, vaan niihin on viitattu tämän yleiskirjeen tekstissä.

Eläkkeen ulosmittaussäännökset ovat muuttumassa. Muutosten vaikutuksesta eläkkeen maksamiseen annetaan ohjeet erikseen sitten, kun ulosottoviranomaisen ohjeet asiasta on saatu.

Yleiskirjeen 18/85 liitteenä olevat lomakkeet jäävät käyttöön entisenlaisina. Lomakkeen ETK 2166 osalta on kuitenkin huomattava, ettei sosiaalilautakunta enää voi käyttää ehdottomana eläkkeen perimisen perusteena päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta annetun lain 8 §:ää, koska laki on kumottu. Vuoden 1987 alussa voimaan tullessa päihdehuoltolaissa ei ole erikseen säännöksiä eläkkeen maksamisesta. Lomakkeet ovat yleiskirjeen liitteenä.

Tämä yleiskirje korvaa yleiskirjeen 18/85.

ELÄKETURVAKESKUS

Antti Suominen

Pentti Koivistoinen

N7Y

Lainopillinen osasto

17.11.1988

ELÄKKEEN MAKSAMINEN MUULLE KUIN ELÄKKEENSAAJALLE ITSELLEEN

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
Johdanto	1
1 Sairausvakuutusrahastolle	1
Täysi ja osatyökyvyttömyyseläke	2
Yksilöllinen varhaiseläke	3
Rintamaveteraanien varhaiseläke	3
Osa-aikaeläke ja varhennettu vanhuuseläke	3
Lisäedut	4
2 Työnantajalle	4
Täysi työkyvyttömyyseläke	4
Osatyökyvyttömyyseläke	5
Yksilöllinen varhaiseläke	5
3 Sosiaalivakuutustoimikunnalle tai työttömyyskassalle	5
4 Kansaneläkelaitokselle	6
5 Potilasvakuutusyhdistykselle	7
6 Sosiaalilautakunnalle	8
6.1 Lainsäännökset	8
TEL 19 a §:n 2 momentti	8
VEL ja KVTEL	8
Sosiaalihuoltolain (SoshL) 29 §	8
Sosiaalihuoltolain 38 §	9
Lastensuojelulain (LSL) 46 §	9
Kansaneläkelaki (KEL) ja SVL	10
6.2 TEL 19 a §:n 2 momentin soveltaminen	10
6.2.1 Ehdottomat perusteet	11
6.2.1.1 Laitoshuolto tai perhehoito	11
6.2.1.2 Ennakonluonteisen toimeentulotuen kor-	
vaaminen	12
Toimeentulotuen ennakon selvittäminen ...	12
Sosiaalilautakunnan maksamat kerta-	
korvaukset	12
Eläkkeen maksamisen aloittaminen	13
Esimerkki	13

Lainopillinen osasto

17.11.1988

sivu

6.2.2 Harkinnanvaraiset perusteet	14
Oma toimeentulo ja perheen elatus	14
Sosiaalilautakunnalla näyttövelvollisuus	15
Elatusapu	15
Eräntyneet elatusavut	16
Elatusavun muutokset	16
Lapsikorotus	16
6.2.3 Sosiaalilautakunnan hakemus	17
Toimivalta	17
Hakemuksen sisältö	17
Hakemuksen lähettäminen	18
Hakemuslomakkeet	18
Eläkkeensaajan kuuleminen	18
Päätöksen antaminen ja eläkkeen maksaminen ...	19
Myöhemmät maksupäätökset sosiaalilautakunnalle	19
7. Sosiaaliturvasopimusten määräykset	20
8. Edunvalvojalle maksaminen	20
9. Valtakirjalla maksaminen	22
10. Eläkkeen ulosmittaaminen	22
Ulosmittaamatta jätettävä osa	23
Ulosottoviranomainen	24
11. Vakuutusmaksujen periminen eläkkeestä	24
Eläkkeestä perittävä määrä	25
Vakuutus yrittäjän kuoleman jälkeen	25
12. Yhteisiä näkökohtia	25
12.1 Takautuvan eläkkeen vaatimus useassa eläke-	
laitoksessa	25
12.2 Maksamisen kohdentaminen	26

Liitteet

Eläkkeen maksamisen ensisijaisuusjärjestys
 Ennakonpidätys sekä lisaedun ja viivästyskorotuksen maksaminen
 Maksupäätös
 Ilmoitus eläkkeen maksamisesta sosiaalilautakunnalle
 Sosiaalilautakunnan hakemus

N7YKS

Lainopillinen osasto

17.11.1988

ELÄKKEEN MAKSAMINEN MUULLE KUIN ELÄKKEENSAAJALLE ITSELLEEN

Johdanto

Yleiskirjettä laadittaessa on pidetty lähtökohtana sitä, että eläkkeen maksaminen sen saajalle itselleen turvataan mahdollisimman hyvin. Eläkkeen maksaminen muulle kuin sen saajalle itselleen on poikkeustapaus. Ratkaisun täytyy olla aina hyvin perusteltavissa.

Rekisteröityjen lisätujen, viivästyskorotuksen ja veron ennakonpidätyksen maksamisessa noudatettavat pääsäännöt on esitetty johdannossa ja tekstissä vain, jos menettely poikkeaa pääsäännöstä. Liitteenä olevassa taulukossa on yhteenveto ennakonpidätyksen suorittamisesta ja rekisteröidyn lisäedun sekä viivästyskorotuksen maksamisesta silloin, kun eläkettä maksetaan muulle kuin eläkkeensaajalle (liite 2).

Rekisteröidyt lisäedut Rekisteröityjen lisätujen maksamista koskevat pääsääntöisesti samat periaatteet kuin vähimmäisturvan mukaista eläkettä. Sen vuoksi myös muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen maksetaan yleensä koko eläke mahdollisine rekisteröityine lisäetuineen. Seuraavassa on kussakin kohdassa lisätujen maksamisesta mainittu vain silloin, kun lisäetu maksetaan ainoastaan eläkkeensaajalle itselleen.

Viivästyskorotus Sen sijaan viivästyskorotus maksetaan pääsääntöisesti vain eläkkeensaajalle itselleen. Kuitenkin maksettaessa eläkettä työnantajalle tai sosiaalilautakunnalle viivästyskorotus voi tulla maksettavaksi. Jäljempänä on kussakin kohdassa mainittu viivästyskorotuksesta silloin, kun sitä maksetaan muulle kuin eläkkeensaajalle.

Veron ennakonpidätys Yleensä eläkkeestä on suoritettava ennakonpidätys. Seuraavassa on kerrottu ennakonpidätyksestä kussakin kohdassa vain, jos ennakonpidätystä ei suoriteta.

1

Sairausvakuutusrahastolle

Takautuvan ajan eläkkeen maksamisesta sairausvakuutusrahastolle on annettu ohjeet Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä 33/81. Ohjeita on täydennetty työeläkelaitoksille 18.5.1982 lähetetyllä kirjeellä. Yleiskirjeessä 3/75 on ohjeet sairausvakuutusrahastolle tilityksestä. Lomake eläkkeen takautuvan osan maksamista varten on tämän yleiskirjeen liitteenä.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Eläke on takautuvaa siltä osin kuin se kohdistuu eläkkeen alkamishetken ja sen maksun alkamisen väliinseen aikaan.

Eläkkeen maksamisen alkamisajankohta määrätään seuraavasti:

kun eläkepäätös annetaan	maksaminen alkaa
kuukauden 1-15 päivänä	seuraavan kuukauden 1 päivänä
kuukauden 16-31 päivänä	seuraavan kuukauden 16 päivänä

Jos eläkkeen maksamisen alkamisajankohta on kuukauden 16 päivä, katsotaan takautuvasti myönnetyn eläkkeen osan käsittävän puolet tämän kuukauden eläkeerästä.

Kun eläke maksetaan sairausvakuutusrahastolle, siitä ei suoriteta ennakonpidätystä.

Täysi ja osatyökyvyttömyyseläke

Jos työntekijälle tai yrittäjälle myönnetään työkyvyttömyyseläkettä takautuvasti, sairausvakuutuslain (SVL) mukaista päivärahaa vastaava osa eläkkeestä saattaa joissakin tapauksissa tulla suoritettavaksi sairausvakuutusrahastolle.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti TEL 4 d §:n 1 momentissa tarkoitetun pääsäännön mukaan, mutta eläkepäätös annetaan vasta ensisijaisuusajan päättymiskuukauden 15. päivän jälkeen, eläke maksetaan sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin samalta ajalta on maksettu SVL:n mukaista päivärahaa.

Kun osaeläke tarkistetaan täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi ja eläke myönnetään takautuvasti pääsäännön mukaan, suoritetaan täyden ja osaeläkkeen erotus sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin samalta ajalta on maksettu SVL:n mukaista päivärahaa.

Jos osaeläke on myönnetty ennen 1.1.1982, myönnetään täysi työkyvyttömyyseläke kuitenkin heti täyden työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta. Takautuvaa eläkettä ei tällöin makseta sairausvakuutusrahastolle, vaikka päivärahaa olisi maksettu samalta ajalta. Takautuvaa eläkettä ei myöskään makseta eläkkeensaajalle itselleen.

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Yksilöllinen varhaiseläke

Henkilöllä, joka saa yksilöllistä varhaiseläkettä, ei ole oikeutta saada SVL:n mukaista päivärahaa siltä ajalta, jolta eläkettä maksetaan.

Jos varhaiseläke tulee myönnettäväksi takautuvasti, eläke maksetaan sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua SVL:n mukaista päivärahaa.

Päivärahan maksaminen lakkautetaan työeläkelaitoksen eläketapahtumakortilla ilmoittamasta maksun alkamisajankohdasta lukien. Yksilöllisen varhaiseläkkeen maksu päivärahan saajalle aloitetaan kuukauden 1. päivästä. Eläkelaitos maksaa takautuvan eläkkeen päivärahaa vastaavalta osin sairausvakuutusrahastolle. Sairausvakuutus ei kuitenkaan käytännössä peri eläkkeensaajalta takaisin sitä osaa päivärahasta, jolla se mahdollisesti on ylittänyt eläkkeen määrän.

Kun osaeläke muutetaan yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi takautuvasti ja samalta ajalta on maksettu SVL:n mukaista päivärahaa, maksetaan takautuva eläke päivärahaa vastaavalta osalta sairausvakuutusrahastolle.

Muutoin takautuvan eläkkeen pidättämisestä, päätöksen antamisesta ja tilityksistä on voimassa samat säännökset kuin täyden työkyvyttömyyseläkkeen osalta on sanottu yleiskirjeissä 3/75 ja 33/81.

Yksilöllisestä varhaiseläkkeestä kerrotaan tarkemmin yleiskirjeissä 36/85 ja 40/85.

Rintamaveteraanien varhaiseläke

Rintamaveteraanien varhaiseläkkeen maksamisessa sairausvakuutusrahastolle menetellään samalla tavoin kuin yksilöllisen varhaiseläkkeen osalta on edellä kerrottu.

Osa-aikaeläke ja varhennettu vanhuuseläke

Osa-aikaeläkettä voidaan maksaa taannehtivasti enintään kuuden kuukauden ajalta. Takautuva eläke maksetaan eläkkeensaajalle, koska osa-aikaeläkettä ja sairauspäivärahaa ei yhteensoviteta. Samalla perusteella ei myöskään takautuvasti myönnettyä varhennettua vanhuuseläkettä makseta sairausvakuutusrahastolle.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Lisäedut

Jos TEL-, MYEL- tai YEL-eläkkeeseen sisältyy määrällistä lisäetua, ei takautuvaa eläkettä voida tältä osin suorittaa sairausvakuutusrahastolle. Sama koskee niitä työkyvyttömyyseläkkeitä, jotka perustuvat vapaaehtoiseen eläkejärjestelyyn, kuten esimerkiksi luottamustoimeen liittyvään TEL 1 b §:n mukaiseen eläkejärjestelyyn. Nämä eläkkeen osat maksetaan siis eläkkeensaajalle itselleen.

2

Työnantajalle

Jos työnantaja on maksanut työntekijälle sairausajan palkkaa ja työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti palkanmaksuajalle, voidaan takautuva eläke maksaa työnantajalle enintään tämän maksaman palkan määräisenä. Työnantajalle maksaminen edellyttää, että työnantaja on hakenut eläkkeen maksamista ja että hakemus on saapunut eläkelaitokselle ennen takautuvasti maksettavan eläkkeen suorittamista.

Eläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin se on TEL 4 d §:n 4 momentin perusteella suoritettava sairausvakuutusrahastolle. Eläkettä ei myöskään makseta työnantajalle siltä osin kuin työnantaja on muun lain, eli SVL:n tai tapaturmavakuutuslain, nojalla saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta.

Eläkelaitos ei pidätä takautuvan ajan eläkkeestä veron ennakkoa, koska työnantaja on jo pidättänyt ennakon sairausajan palkasta. Myös viivästyskorotus voi tulla maksettavaksi työnantajalle.

Jos eläkkeessä on mukana täysitehoinen YEL- tai MYEL-osa, ei tätä osaa eläkkeestä makseta työnantajalle.

Täysi työkyvyttömyyseläke

Sairausajan palkkaa vastaavan takautuvan eläkkeen maksaminen työnantajalle ei riipu siitä, liittyykö tuleva aika juuri siihen työsuhteeseen, jonka perusteella sairausajan palkka on maksettu tai onko tämä työsuhde yleensäkin työkyvyttömyyseläkkeessä huomioon otettavaa aikaa.

Jos työntekijä on saanut sairausajan palkkaa kahdelta tai useammalta työnantajalta, eläke maksetaan sitä hakeneille työnantajille heidän maksamiensa palkkojen suhteessa.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Osatyökyvyttömyyseläke

Jos osatyökyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti ajalle, jolta työntekijä osa-aikatyössä ollessaan on saanut työnantajaltaan sairausajan palkkaa, ei takautuvaa eläkettä makseta työnantajalle sairausajan palkan korvaukseksi.

TEL 19 c § ei tee eroa takautuvan täyden ja osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen maksamisessa työnantajalle. Käytännössä lainkohta kuitenkin sopii vain täyden eläkkeen myöntämistilanteisiin. Osaeläkkeellä olevan toimeentulo on tarkoitettu turvata palkalla ja sen rinnalle myönnetyllä osaeläkkeellä. Jos sairausajan palkkaa vastaava eläke maksettaisiin työnantajalle, osa henkilön toimeentuloturvasta jäisi pois.

Yksilöllinen varhaiseläke

Yksilöllistä varhaiseläkettä myönnettäessä eläketapahtumahetkenä pidetään sitä päivää, jolloin kaikki eläkkeen saamisen edellytykset ovat täyttyneet. Yleensä eläketapahtumahetkeksi muodostuu työn lopettamispäivä, koska hakija useimmiten on täyttänyt muut eläkkeen saamisen edellytykset aikaisemmin. Jos hakija on lopettanut työskentelyn, mutta saa sen jälkeen sairausajan palkkaa, eläketapahtuman katsotaan sattuneen silloin, kun sairausajan palkan maksaminen päättyy. Työnantajalle ei siten tule maksettavaksi takautuvaa eläkettä.

3

Sosiaalivakuutustoimikunnalle tai työttömyyskassalle

TEL 19 a §:n 3 ja 4 momentin mukaan takautuvasti maksettava eläke tai sen osa on tietyin edellytyksin suoritettava sosiaalivakuutustoimikunnalle tai työttömyyskassalle silloin, kun takautuva eläke ja työttömyyspäiväraha kohdistuvat samaan aikaan. Saadakseen takautuvan eläkkeen sosiaalivakuutustoimikunnan tai työttömyyskassan ilmoituksen maksuvaatimuksesta on saavuttava eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Työttömyyseläkkeen osalta työttömyystodistuksessa on pysyvä perintailmoitus eläkelaitokselle siltä varalta, että eläkettä tulee suoritettavaksi takautuvasti. Muuta ilmoitusta sosiaalivakuutustoimikunnan tai työttömyyskassan ei tarvitse tehdä.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Muiden eläkemuotojen osalta työttömyyspäivärahan maksajan asiana on selvittää, onko päivärahan hakija jo hakenut tai aikeissa hakea eläkettä, ja ilmoittaa vaateestaan eläkelaitokselle säädetyssä ajassa. Jos eläkelaitos on kuitenkin esimerkiksi eläkehakemuksesta saanut tiedon, että takautuvalla ajalla on maksettu työttömyyspäivärahaa, eläkelaitos voi ottaa yhteyttä päivärahan maksajaan, jotta tämä tietää ryhtyä perimistöimiin.

Eläkelaitos pidättää takautuvasti myöntämänsä eläkkeen, jos ilmoitus on tullut. Tämä osa eläkkeestä voidaan maksaa vasta perimisilmoituksen saavuttua.

Eläkelaitos ilmoittaa saamansa ilmoituksen perusteella tiedon takautuvasti myönnetystä eläkkeestä suoraan ilmoituksen lähittäneelle työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle. Tieto lähetetään samalla lomakkeella, jolla ilmoitus on saatu. Saamansa ilmoituksen perusteella työttömyyspäivärahan maksaja sitten lähettää perimisilmoituksen eläkelaitokselle.

Työttömyyskassa tai sosiaalivakuutustoimikunta lähettää perimisilmoituksen seuraavalle eläkelaitokselle vasta, kun suoritus ensimmäiseltä eläkelaitokselta on saatu. Jokaiselle eläkepäätöksestä ilmoittaneelle eläkelaitokselle tulee vastaus perimisilmoituksella.

Vaikka takautuvaa eläkettä ei tulekaan maksettavaksi, jokainen ilmoituksen saanut eläkelaitos palauttaa lomakkeen.

Takautuvaa eläkettä ei makseta eläkkeensaajalle itselleen ennen kuin työttömyyspäivärahan maksaja on ilmoittanut, että eläke tai osa siitä voidaan maksaa hakijalle.

Takautuvaa eläkettä pidätettäessä menetellään samalla tavalla kuin SVL:n mukaista päivärahaa ja työeläkettä yhteensovitettaessa muutoin paitsi veron ennakonpidätyksen osalta (ks. sivu 1).

Tarkemmat ohjeet ovat yleiskirjeessä 32/88.

4

Kansaneläkelaitokselle

Kun työeläke myönnetään valituksen johdosta takautuvasti ajalle, jolta Kansaneläkelaitos on maksanut väliaikaisella päätöksellä lisäosaa tai muuta etuut-

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

ta, joihin työeläke vaikuttaa, voi takautuva eläke tai sen osa tulla maksettavaksi Kansaneläkelaitokselle. Säännös tästä on TEL 19 a §:n 5 momentissa.

Jotta Kansaneläkelaitos saisi takautuvan eläkkeen, sen ilmoituksen maksuvaatimuksesta on saavuttava eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää. Saatuaan ilmoituksen maksuvaatimuksesta eläkelaitos pidättää takautuvan eläkkeen. Eläke pidätetään paitsi varsinaiselta takautuvalta ajalta (siitä lukien, kun kansaneläkettä on myönnetty väliaikaisesti), myös työeläkepäättökseen antamiskuukaudelta ja sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta. Maksun alkamisajaksi tulee siten päätökseen antamiskuukautta seuraavan toisen kalenterikuukauden 1. päivä. Näin varmistetaan, että Kansaneläkelaitos ehtii kaikissa tapauksissa hoitaa maksatusjärjestelyt, niin ettei työeläkettä ja liian suurta kansaneläkettä makseta samanaikaisesti. On kuitenkin suositeltavaa, että eläkelaitos ennen päätökseen antamista tiedustelee Kansaneläkelaitokselta puhelimitse pidätysajan.

Tarkemmat ohjeet ovat yleiskirjeessä 31/86.

5

Potilasvakuutusyhdistykselle

Terveysten- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon korvaamisesta säädetään 1.5.1987 voimaan tullessa potilasvahinkolaissa. Henkilöllä, jolla on oikeus saada korvausta Potilasvakuutusyhdistykseltä, saattaa olla oikeus myös työeläkkeeseen. Tällöin yhdistys saa periä takautumisteitse työeläkelaitokselta sen, mitä vahingon kärsineellä on oikeus saada työeläkkeenä.

Jotta Potilasvakuutusyhdistys saisi takautuvan eläkkeen, ilmoituksen maksuvaatimuksesta on saavuttava eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Potilasvakuutusyhdistyksellä on takautumisoikeus työeläkkeeseen ainoastaan maksamaansa ansionmenetykskorvausta vastaavalta osin. Takautumisoikeus edellyttää, että eläkettä maksetaan samalta ajalta kuin potilasvahinkokorvausta ja että eläke perustuu samaan vahinkotapahtumaan. Potilasvahinkolain mukaisen korvauksen voidaan katsoa perustuvan samaan vahinkotapahtumaan ainoastaan työkyvyttömyyseläkkeen ja perhe-eläkkeen osalta.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Potilasvakuutusyhdistyksen takautumisvaatimus koskee eläkkeen takautuvasti myönnettävää osaa, joka on pidätettävä takautumisilmoituksen mukaan. Eläkkeen maksamisajankohta määrätään samalla tavoin kuin maksettaessa eläkettä sairausvakuutusrahastolle. Potilasvakuutusyhdistykselle maksettavasta eläkkeestä ei suoriteta ennakonpidätystä, koska yhdistys on jo sen suorittanut.

Tarkeimmat menettelytapaohjeet on annettu yleiskirjeessä 21/87.

6
Sosiaalilautakunnalle

6.1
Lainsäännökset

TEL 19 a §:n 2 momentti

Työeläkkeen maksamisesta sosiaalilautakunnalle on säännös TEL 19 a §:n 2 momentissa.

"Sosiaalilautakunnan hakemuksesta eläke tai osa siitä voidaan maksaa lautakunnalle käytettäväksi eläkkeensaajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatukseen eläkkeensaaja sosiaalihuoltolain (710/82) 30 §:n mukaan on velvollinen osallistumaan. Eläkkeen maksamisesta sosiaalilautakunnalle voidaan päättää myös siltä osin kuin sitä on suoritettava takautuvasti, mutta sosiaalilautakunta saa käyttää eläkettä jo annetun toimeentulotuen korvaamiseen vain siinä tapauksessa, että kysymys on sosiaalihuoltolain 38 §:ssä tarkoitettusta ennakosta."

VEL ja KVTEL

Valtion eläkejärjestelmässä TEL 19 a §:n 2 momenttia vastaavat säännökset ovat VEL 17 §:n 3 momentissa ja kunnallisessa järjestelmässä Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön 10 §:n 3 momentissa.

Sosiaalihuoltolain (SosHL) 29 §

"Milloin henkilölle on järjestetty 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa tai 25 §:ssä tarkoitettua perhehoitoa, voi sosiaalilautakunta periä ja nostaa henkilölle tulevat eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset tai muut jatkuvat tai kertakaikkiset tulot,

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

korvaukset tai saamiset siltä ajalta, jonka laitoshuolto tai perhehoito kestää. Sosiaalilautakunta voi periä ja nostaa mainitut tulot, korvaukset ja saatavat sen estämättä mitä muussa laissa on säädetty sekä käyttää niitä hoidosta tai huollosta määrätyn maksun korvaamiseen ottaen kuitenkin huomioon, mitä sellaisten varojen käyttämisestä ehkä muualla on säädetty.

Jos sosiaalilautakunta on ilmoittanut 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tuloa, korvausta tai saamista ei saa suorittaa henkilölle itselleen, voi suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain sosiaalilautakunnalle."

Sosiaalihuoltolain 38 §

"Milloin toimeentulotukea on myönnetty joko kokonaan tai osaksi ennakkona odotettavissa olevaa eläkettä, elinkorkoa, elatusapua, avustusta tai muuta jatkuvaa tai kertakaikista tuloa, korvausta tai saamista vastaan, voi sosiaalilautakunta periä ja nostaa sen estämättä, mitä muussa laissa on säädetty, henkilölle tulevat edellä tarkoitettut tulot, korvaukset ja saamiset siltä ajalta, kuin tukea on annettu ennakkona ja käyttää niitä ennakkona annetun tuen takaisin perintään. Sosiaalilautakunnan on suoritettava toimeentulotuen takaisin perintään käytettyjen varojen jälkeen jäljelle jäävät varat välittömästi tuen saajalle.

Jos sosiaalilautakunta on ilmoittanut 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tuloa, korvausta tai saamista ei saa suorittaa tuen saajalle itselleen, voi suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain sosiaalilautakunnalle."

Lastensuojelulain (LSL) 46 §

"Sosiaalilautakunta voi periä sijaishuoltona annetusta perhehoidosta ja laitoshoidosta sekä tämän lain 14 §:n mukaisesta hoi-

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

dosta ja huollosta asetuksella säädettävää maksua:

1) lapsen vanhemmilta siinä laajuudessa kuin nämä avioliittolain (234/29), lapsen elatuksesta annetun lain (704/75) ja lapsiksiottamisesta annetun lain (32/79) mukaan vastaavat lapsen elatuksesta; sekä
2) sosiaalihuoltolain 29 §:n mukaisista lapsen tuloista, korvauksista ja saamisista. Edellä 1 momentissa tarkoitettussa hoidossa tai huollossa olevalle lapselle on annettava hänen henkilökohtaisia tarpeitaan varten sekä varattava hänen itsenäistymistään varten riittävä määrä käyttövaroja. Maksun määräämisestä, suorittamisesta, perinnästä ja perimättä jättämisestä on voimassa, mitä sosiaalihuoltolaissa maksuista on säädetty."

Kansaneläkelaki (KEL) ja SVL

KEL:n ja SVL:n mukaisten etuuksien maksamisesta sosiaalilautakunnalle on säännökset KEL 43 ja 44 §:ssä sekä SVL 29 §:n 6 momentissa. Säännökset ovat hieman laajemmat kuin TEL:ssä, sillä KEL 43 §:n mukaan eläkkeensaajan ollessa laitoshoidossa tai sijoitettuna yksityiskotihoitoon eläke voidaan maksaa eläkkeensaajan tai hänen holhoojansa suostumuksella tällaisen hoidon ajalta siitä perittävien maksujen korvaamista varten myös sille kunnalliselle lautakunnalle tai kuntainliitolle, jonka alainen laitos on tai joka on sijoittanut eläkkeensaajan edellä mainittuun hoitoon.

6.2

TEL 19 a §:n 2 momentin soveltaminen

TEL 19 a §:n 2 momentin soveltaminen jakaantuu käytännössä kahteen osaan:

- 1) eläkkeen maksaminen sosiaalilautakunnalle lain säännösten asettamien ehdottomien edellytysten täyttymisen perusteella (ehdottomat perusteet)
- 2) eläkkeen maksaminen sosiaalilautakunnalle käytettäväksi eläkkeensaajan ja hänen omaistensa vastaista huoltoa varten harkinnanvaraisten, näyttöön pohjautuvien seikkojen perusteella. (harkinnanvaraiset perusteet)

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

6.2.1

Ehdottomat perusteet

TEL 19 a §:n 2 momenttia sovellettaessa voidaan lähteä siitä, että jos SosHL 29 ja 38 §:ssä tai LSL 46 §:ssä asetetut vaatimukset eläkkeen maksamiseksi sosiaalilautakunnalle täyttyvät, myös TEL 19 a §:n 2 momentin asettamien edellytysten eläkkeen maksamiseksi lautakunnalle on katsottava olevan olemassa. Näissä tilanteissa eläkelaitoksella ei siis ole harkintavaltaa, vaan eläke on maksettava sosiaalilautakunnalle. Tämä edellyttää, että lautakunnan hakemus on saapunut eläkelaitokseen säädetyssä ajassa (kaksi viikkoa) ennen eläkkeen maksamista.

Lähtökohtana on pidettävä, että sosiaalilautakunnan viranomaisena antama selvitys on oikea. Eläkelaitoksen ei näin ollen tarvitse tutkia ehdottomien perusteiden oikeellisuutta.

6.2.1.1

Laitoshuolto tai perhehoito

Sosiaalilautakunta voi periä eläkkeensaajan eläkkeen sekä LSL 46 §:n että SosHL 29 §:n nojalla, jos eläkkeensaajalle on järjestetty laitoshuoltoa tai perhehoitoa. Eläke voidaan maksaa lautakunnalle siltä ajalta, jonka mainittu hoito tai huolto kestää.

Laitoshuollolla tarkoitetaan hoidon, ylläpidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Sosiaalihuollon toimintayksikkö on määritelty sosiaalihuoltoasetuksen 11 §:n 2 momentissa. Siinä kerrotaan, että laitoshuoltoa järjestetään vanhainkodeissa sekä sen mukaan kuin erikseen säädetään lasten ja nuorten huollon, kehitysvammaisten erityishuollon, invalidihuollon ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon laitoksessa sekä tarvittaessa muussa huoltolaitoksessa.

Sosiaalihuollon toimintayksikössä annettua hoitoa ei ole esimerkiksi terveyskeskuksen vuodeosastolla tai muussa lääkintöhallituksen alaisessa laitoksessa annettu hoito. Perhehoidolla tarkoitetaan jatkuvan hoidon ja ylläpidon järjestämistä yksityiskodissa.

Laitoshuoltoa ja perhehoitoa annetaan henkilölle, joka tarvitsee apua, hoitoa tai muuta huolenpitoa, jota ei voida tai ei ole tarkoituksenmukaista järjestää hänen omassa kodissaan muita sosiaalipalveluja hyväksi käyttäen.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Laitoshoitomaksu voidaan sosiaalilautakunnan suostumuksella maksaa myös suoraan hoitoa antavan laitoksen tilille, jos laitos on sosiaalihuollon toimintayksikkö.

6.2.1.2

Ennakonluonteisen toimeentulotuen korvaaminen

SosHL:n nojalla sosiaalilautakunta voi vaatia eläkkeen maksettavaksi itselleen, jos eläkkeensaajalle on annettu mainitun lain 38 §:ssä tarkoitettua ennakonluonteista toimeentulotukea.

SosHL 38 §:n mukaisen ennakonluonteisen toimeentulotuen korvaamiseen sosiaalilautakunta voi käyttää vain eläkkeen takautuvaa osaa ja tätäkin vain siltä ajalta, jolta mainitunlaista toimeentulotukea on myönnetty.

Toimeentulotuen ennakon selvittäminen

Jos sosiaalilautakunta ilmoittaa eläkelaitokselle lautakunnalle maksettavaksi haetun eläkkeen tarkan määrän, vain tämä osa takautuvasta eläkkeestä maksetaan lautakunnalle. Milloin toimeentulotuen maksaminen edelleen jatkuu, lautakunnan ei tarvitse ilmoittaa lopullista markkamäärää eläkelaitokselle. Tällöin lautakunnalle voidaan maksaa koko takautuva eläke eläkehakemuksen vireilletulosta ensimmäisen maksuunpanokuukauden loppuun. Sosiaalilautakunta on velvollinen viipymättä palauttamaan eläkkeensaajalle mahdollisesti liikaa saamansa osuuden.

Jos toimeentulotuen maksaminen ei ole jatkuvaa, on tuen määrä päätöstä tehtäessä tarkistettava sosiaalilautakunnalta. Tarkistuksen voi tehdä myös puhelimitse.

Sosiaalilautakunnan maksamat kertakorvaukset

Sosiaalilautakunta saattaa maksaa eläkkeensaajalle myös erilaisia kertakorvauksia eikä aina erittele niitä SosHL 38 §:n nojalla maksetusta toimeentulotuesta. Jos hakemuksessa on kuitenkin ilmoitettu jokin lautakunnan maksama erilliskorvaus, voi eläkelaitos suorittaa joko erilliskorvauksen määrän tai esimerkiksi yhden kuukauden eläke-erän lautakunnalle. Kustannusten yli mahdollisesti jäävän osan lautakunta maksaa eläkkeensaajalle itselleen.

Lainopillinen osasto

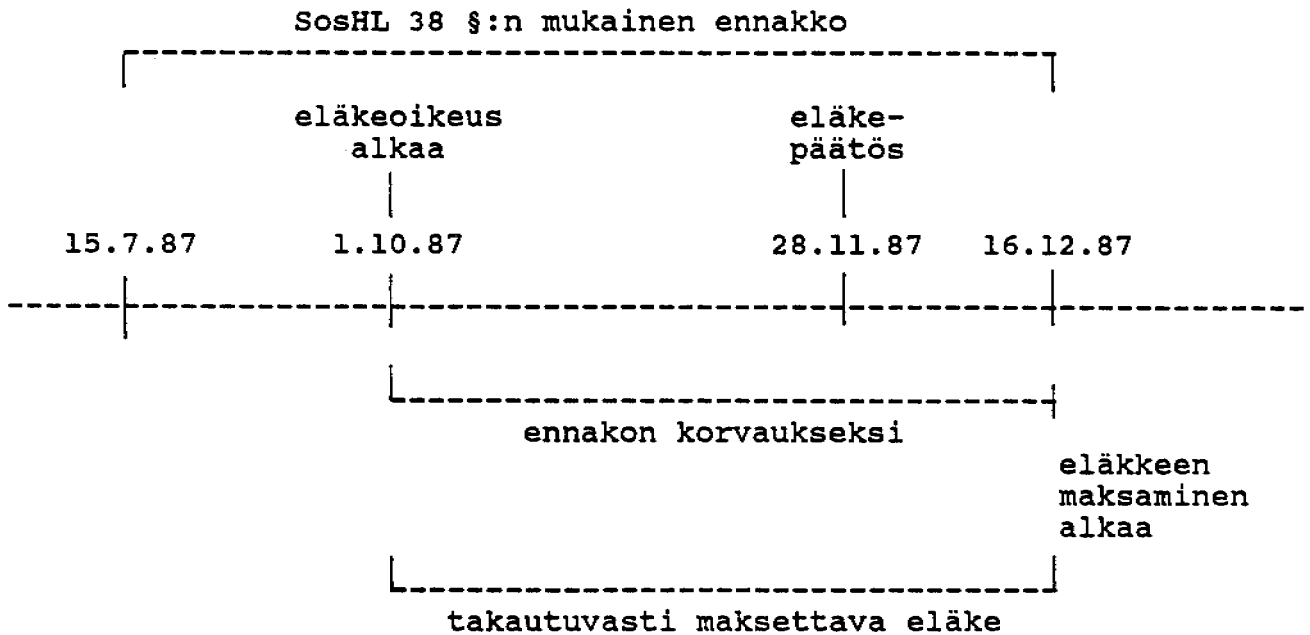
17.11.1988

Eläkkeen maksamisen aloittaminen

Jos toimeentulotuen maksaminen on alkanut kuukauden 1. - 15. päivänä, sosiaalilautakunnalle maksetaan koko kuukauden eläke silloin, kun eläkehakemus on vireillä toimeentulotuen ennakkoa ensimmäistä kertaa annettaessa. Jos tuen maksaminen on alkanut 15. päivän jälkeen, maksetaan tältä kuukaudelta puolen kuukauden eläke.

Sosiaalilautakunnan asiana on ennakonluonteista toimeentulotukea myöntäessään tarkistaa, että eläkehakemus on vireillä, koska ennen sen vireilletuloa maksetun toimeentulotuen korvaukseksi ei takautuvaa eläkettä yleensä voida maksaa.

Esimerkki

Edellyttäen, että eläkehakemus on esimerkkitapauksessa tullut vireille ennen 1.10.1987, voidaan 1.10.1987 - 15.12.1987 maksettu ennakonluonteinen toimeentulotuki korvata vastaavalta ajalta takautuvasti myönnetystä eläkkeestä. Vaikka takautuvasti myönnetty eläke olisi suurempi kuin samana aikana maksettu ennakonluonteinen toimeentulotuki, ei ylimenevää osaa eläkkeestä saada käyttää ennen 1.10.1987 maksetun toimeentulotuen korvaamiseen, vaan eläkkeen tämä osa on maksettava eläkkeensaajalle itselleen. Takautuvasti myönnetty työkyvyttömyys-

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

eläke käytetään siten ennakonluonteisena annetun toimeentulotuen korvaamiseen siltä osin kuin eläke kohdistuu eläkehakemuksen vireilletulon jälkeiseen aikaan.

Käytännössä sosiaalilautakunta yleensä pyytää eläkkeen maksamista ensimmäisen maksuunpanokuukauden loppuun, koska ennakkoa joudutaan antamaan vielä eläkkeen maksun alkamiskuukauden aikana. Jos näin on menetelty, esimerkin tapauksessa eläke maksetaan sosiaalilautakunnalle 31.12.1987 saakka.

Eläkehakemuksen vireilletuloa edeltäneeltä ajalta maksettua ennakkoa voidaan korvata eläkkeellä poikkeustapauksissa, jotka sosiaalilautakunnan on perusteltava. Tällainen tilanne saattaa syntyä esimerkiksi silloin, kun työkyvyttömyyseläkkeen jatkamiseen tarvittava lääkärintodistus viivästyy.

6.2.2

Harkinnanvaraiset perusteet

Oma toimeentulo ja perheen elatus

Eläke tai osa siitä voidaan tietyissä tapauksissa maksaa sosiaalilautakunnalle käytettäväksi eläkkeensaajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatukseen eläkkeensaaja on velvollinen osallistumaan.

SosHL 30 §:n 2 momentin mukaan elatusvelvollisuudella tarkoitetaan henkilön velvollisuutta pitää huolta omasta elatuksestaan ja hoidostaan sekä siinä laajuudessa kuin avioliittolaissa ja lapsen elatuksesta annetussa laissa sekä muussa laissa on säädetty myös puolisonsa sekä oman ja puolisonsa alaikäisen lapsen ja ottolapsen elatuksesta ja hoidosta. Henkilö on avioliittolain mukaan velvollinen osallistumaan puolisonsa elatukseen ja lapsen elatuksesta annetun lain nojalla oman lapsensa ja ottolapsensa elatukseen.

Isyyslain mukaan avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen isyys voidaan vahvistaa vain tunnustamalla tai tuomioistuimen tuomiolla. Tunnustaminen on tehtävä isyyslaissa säädetyllä tavalla ja kihlakunnan tuomarin tai raastuvanoikeuden puheenjohtajan on se hyväksyttävä.

Lapsen elatuksesta annetun lain mukaan elatusapu voidaan vahvistaa tuomioistuimen tuomiolla tai kirjallisella sopimuksella, jonka sosiaalilautakunta

Lainopillinen osasto

17.11.1988

vahvistaa. Tällainen sopimus voidaan panna täytäntöön kuin lainvoimainen tuomio.

Lapsen elatusta koskevaa lakia on sovellettava myös mieheen, joka on sitoutunut tai velvoitettu suorittamaan elatusapua lapselle aikaisemmin voimassa olleen avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetun lain nojalla.

Elatusvelvollisuus päättyy lapsen täyttäessä 18 vuotta.

Sosiaalilautakunnalla näyttövelvollisuus

Harkinnanvaraisilla perusteilla eläke voidaan maksaa sosiaalilautakunnalle käytettäväksi vain eläkkeensaajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatukseen eläkkeensaaja on velvollinen osallistumaan. Koska eläke kuuluu ensisijaisesti eläkkeensaajalle itselleen, tulee sosiaalilautakunnalle maksaminen kysymykseen vain poikkeustapauksissa.

Jos eläkkeensaajan ja niiden henkilöiden, joihin nähden hän on huoltovelvollinen, toimeentulo vaarantuu pelkästään eläkkeen pienuuden takia, ei edellytyksiä eläkkeen maksamiseen lautakunnalle ole.

Sosiaalilautakunnan on hakemuksessaan esitettävä vakuuttavat ja asialliset perustelut sille, että eläkettä ei tulisi maksaa hakijalle itselleen. Pelkästään eläkkeensaajan normaalista poikkeava elämäntapa ei riitä perusteeksi, vaan edellytetään, että sosiaalilautakunta näyttää eläkkeensaajan tai hänen huollettaviensa toimeentulon vaarantuneen.

TEL 19 a §:n 2 momentin soveltaminen ei välttämättä edellytä, että eläkkeensaaja saa toimeentulotukea tai muuta huoltoa tai hoitoa. Ratkaisua tehtäessä otetaan huomioon eläkkeensaajan elämäntavat, hänen fyysinen ja psyykinen terveydentilansa, mahdollinen yhteiskunnan huollon kohteeksi joutuminen, elatusvelvollisuuden laiminlyöminen ynnä muut vastaavat seikat. Jos eläkkeensaajalla ei ole huollettavia omaisia, ovat sosiaalilautakunnalle maksamisen edellytykset vieläkin tiukemmat.

Sosiaalilautakunnan velvollisuutena on myös osoittaa eläkkeensaajan huollettavina olevat henkilöt.

Elatusapu

Eläke voidaan maksaa myös vain osittain sosiaalilautakunnalle. Tämä tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun sosiaalilautakunta hakee lapsen elatusapuja,

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

koska eläkkeensaaja on laiminlyönyt niiden maksamisen. Riittävänä perusteena eläkkeen maksamiseen lautakunnalle on ollut se, että eläkkeensaaja on toistuvasti jättänyt maksamatta vahvistetun elatusavun. Eläkkeensaajan tai muiden huollettavien toimeentulo ei kuitenkaan saa vaarantua. Sen vuoksi näissä tilanteissa on noudatettava ulosmittauksen suojaosuussäännöksiä, joista on tarkemmin jaksossa 10 (ulosmittaamatta jätettävä osa).

Jos eläkkeensaaja on tehnyt sopimuksen elatusavusta tai hänet on tuomittu maksamaan elatusapua, eläkettä ei saa maksaa sosiaalilautakunnalle enemmän kuin sopimuksella tai tuomiolla on vahvistettu. Eläkelaitos voi harkintansa mukaan maksaa myös vähemmän kuin elatusavun määrän, jos se eläkkeen määrä huomioon ottaen on kohtuullista.

Erääntyneet elatusavut

Eläkettä tai sen osaa ei TEL 19 a §:n mukaan voida käyttää ennen eläkkeen maksukuukautta erääntyneiden elatusapuerien korvaamiseen. Jos sosiaalilautakunta on maksanut elatustukea sen vuoksi, että elatusapumaksuja ei ole ajallaan maksettu, kysymys on jo erääntyneistä elatusapueristä, joita ei voida periä eläkkeestä. Jos tällaisia elatusapueriä halutaan periä elatusvelvollisen eläkkeestä, on käytettävä ulosottolain suomia mahdollisuuksia.

Elatusavun muutokset

Jos eläkelaitos maksaa sosiaalilautakunnalle vahvistetun elatusavun määrää ja tämä määrä vuosikorotuksen tai muun syyn takia muuttuu, on sosiaalilautakunnan erikseen haettava eläkelaitokselta korotusta. Jos elatusavun määrä pienenee, eläkelaitos alentaa lautakunnan ilmoituksen saatuaan heti lautakunnalle maksettavaa osuutta. Jos elatusavun pienentymiseen tai elatusvelvollisuuden päättymiseen johtava ilmoitus tulee eläkkeensaajalta, on eläkelaitoksen tarkistettava asia sosiaalilautakunnalta.

Lapsikorotus

Lapsikorotus ei ole luonteeltaan lapselle maksettava erillinen eläke, vaan osa eläkkeensaajan eläkettä. Tästä huolimatta voidaan sosiaalilautakunnalle maksaa pelkkä lapsikorotus samoin edellytyksin kuin muukin osa eläkkeestä. Jos pyynnön rajoittaminen koskemaan ainoastaan lapsikorotusta on ilmeisesti johtunut väärinkäsityksestä, esimerkiksi, kun lapsikorotus on niin pieni, ettei sillä ole merkitystä,

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

olisi eläkelaitoksen syytä ottaa yhteyttä lautakuntaan.

6.2.3

Sosiaalilautakunnan hakemus

SosHL 29 §:n 2 momentin ja 38 §:n 2 momentin mukaan voi suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain sosiaalilautakunnalle, jos sosiaalilautakunta on ilmoittanut mainitun lain 29 §:n 1 momentissa ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tuloa, korvausta tai saamista ei saa suorittaa henkilölle itselleen.

Sosiaalilautakunnan hakemukseen ei ole välttämätöntä liittää esimerkiksi jäljennöstä elatusta koskevasta sopimuksesta tai tuomiosta. Riittää, että lautakunta tuo selkeästi esiin asiaa ratkaistaessa tarvittavat tiedot ja perustelut hakemukselleen.

Toimivalta

Sosiaalijohtajalla, sosiaalisihteerillä ja sosiaalilautakunnan puheenjohtajalla on oikeus käyttää lautakunnan puhevaltaa. Eläkelaitoksen ei tarvitse tutkia edellä mainittujen viranhaltijoiden toimivaltaa.

Hakemuksen sisältö

Hakemuksesta on käytävä ilmi eläkelaitosta ja eläkkeensaajaa koskevien tietojen lisäksi ainakin seuraavat seikat:

- perustelut, minkä vuoksi ja minkä säännöksen perusteella sosiaalilautakunta hakee eläkettä ja mihin eläke on tarkoitus käyttää
- aika, jolta eläke pyydetään maksamaan sosiaalilautakunnalle
- mille ajalle mahdollisesti maksettu SosHL 38 §:n mukainen ennakko kohdistuu ja mikä on sen suuruus
- sosiaalilautakunnalle maksettavaksi haetun eläkkeen määrä, jos mahdollista.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Hakemuksen lähettäminen

Kun sosiaalilautakunta tekee esityksen eläkkeen maksamiseksi lautakunnalle SosHL 38 §:n perusteella, eläkehakemus on yleensä jo vireillä.

Muussa tapauksessa sosiaalilautakunnan hakemus voi tulla Eläketurvakeskukselle tai eläkelaitokselle myös ennen hakemuksen saapumista. Eläketurvakeskus lähettää lautakunnan hakemuksen eläkelaitokselle myöhemmin tulleen eläkehakemuksen mukana.

Jollei eläkehakemus saavu kohtuullisessa ajassa, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on ilmoitettava tästä sosiaalilautakunnalle.

Hakemuslomakkeet

Sosiaalilautakunnat hakevat eläkettä tarkoitukseen laadituilla lomakkeilla, joita on kahdenlaisia. Toinen hakemuslomakkeista on luonteeltaan ilmoitus, jolla sosiaalilautakunnat perivät maksettavan eläkkeen SosHL 29 ja 38 §:n sekä LSL 46 §:n nojalla.

Sosiaalilautakunta ei voi enää hakea eläkettä päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta annetun lain 8 §:n perusteella, koska laki on kumottu 1.1.1987. Näissä tapauksissa sosiaalilautakunta voi kuitenkin hakea eläkettä itselleen SosHL:n säännösten perusteella.

Toisella lomakkeella lautakunnat hakevat eläkettä muiden kuin edellä mainittujen säännösten perusteella käytettäväksi eläkkeensaajan ja hänen omaistensa vastaista huoltoa varten.

Lomakkeet ovat liitteenä.

Eläkkeensaajan kuuleminen

Sosiaalilautakunnalla on SosHL 29 ja 38 §:n sekä LSL 46 §:n mukaisissa tapauksissa valta periä ja nostaa henkilön eläkkeet. Eläkkeensaajan kuuleminen ei ole näissä tapauksissa tarpeen, koska eläke on aina maksettava lautakunnalle.

Muissa tapauksissa eläkkeensaajalle on ennen päätöksen antamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Käytännöllisimmin tämä toteutuu siten, että sosiaalilautakuntien alaiset viranhaltijat selvittävät asian eläkkeensaajalle esimerkiksi hakemuslomakkeen täytön yhteydessä. Hakemuslomakkeessa on varattu

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

tila "eläkkeensaajan kuuleminen", jossa eläkkeensaaja voi allekirjoituksellaan osoittaa saaneensa tiedon sosiaalilautakunnan hakemuksesta. Eläkkeensaaja voi jo tässä vaiheessa ilmoittaa, onko hänellä huomauttamista lautakunnan hakemuksen suhteen.

Jos hakemuslomakkeen kohta "eläkkeensaajan kuuleminen" on täyttämättä, on eläkelaitoksen varattava eläkkeensaajalle mahdollisuus antaa lausuntonsa asiassa. Tämä voidaan toteuttaa siten, että eläkkeensaajalle toimitetaan lautakunnan lähettämästä hakemuslomakkeesta eläkkeensaajalle kuuluva sivu 2 ja kopiot hakemuksen liitteinä olevista asiakirjoista. Eläkkeensaajaa pyydetään antamaan lausuntonsa asian johdosta kahden viikon kuluessa. Ellei vastausta saada tämän ajan kuluessa, asia ratkaistaan ilman eläkkeensaajan lausuntoa.

Päätöksen antaminen ja eläkkeen maksaminen

Eläkettä myönnettäessä päätöksessä on aina todettava, kenelle eläke myönnetään ja miten sen maksu tapahtuu. Eläkkeen maksamisesta sosiaalilautakunnalle voidaan päättää heti tai myöhemminkin, jolloin eläke voidaan kuitenkin maksaa sosiaalilautakunnalle aikaisintaan lautakunnan hakemusta seuraavan kuukauden alusta lukien.

Sosiaalilautakunnan hakemuksen johdosta eläkelaitoksen on annettava päätös, johon liitetään muutoksenhakuohje. Päätös toimitetaan sekä lautakunnalle että eläkkeensaajalle. Päätöksestä tulee ilmetä ne lainkohdat, joihin päätös perustuu. Jos kyseessä on SosHL 38 §:n tarkoittama ennakko, on tämä todettava päätöksessä.

Sosiaalilautakunnalle voi tulla maksettavaksi myös viivästyskorotus.

Jos eläkkeenhakijalla ei ole eläkeoikeutta, riittää, että eläkelaitos ilmoittaa hylkäyspäätöksestä lautakunnalle kirjeellä.

Myöhemmät maksupäätökset sosiaalilautakunnalle

Jos henkilölle myönnetään eläke myöhemmin muutoksenhaun tai itseoikaisun johdosta, on sosiaalilautakunnan hakemus edelleen voimassa. Ennen päätöksen antamista on tarkistettava, ovatko perusteet tai hakemuksen muut tiedot muuttuneet. Tarkistus voidaan tehdä puhelimitse.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Jos eläkettä maksetaan myöhemmin lisää esimerkiksi veron ennakonpidätyksen tarkistuksen vuoksi, voi suoritusta tulla myös sosiaalilautakunnalle.

7

Sosiaaliturvasopimusten määräykset

Eläke saattaa tulla maksettavaksi muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen myös sosiaaliturvasopimusten perusteella. Jos eläkettä on maksettu sopimusmaasta liikaa esimerkiksi enakkona, voidaan tämä sopimuksen nojalla vaatia pidätettäväksi Suomesta tulevasta eläkkeestä. Sopimuksissa on yleensä myös määräykset takautumisoikeudesta tapauksissa, joissa eläkettä tulee maksettavaksi samalta ajalta, jolta eläkkeensaaja on saanut toisesta valtiosta sosiaalihuoltoetuuksia. Sama voi koskea sairauspäivärahan maksuaikaa.

Maksettaessa eläkettä ulkomaille muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen on lähtökohtana se, että menetellään samoin kuin vastaavassa tilanteessa kotimaassa.

Tällöin myös vero voi tulla pidätettäväksi ennen eläkkeen maksamista sillä edellytyksellä, että eläke on Suomessa verotettavaa tuloa, joko ennakonpidätyksen tai lähdeveron alaista. Tähän voivat vaikuttaa myös verosopimusten määräykset.

Jos on epäselvyyttä siitä, onko sopimusmaan asianomaiselta laitokselta tullut maksuvaatimus oikeutettu tai mikä on maksettava määrä, Eläketurvakeskuksen ulkomaisten eläkeasiain jaosto selvittää asian.

Suomen solmimista sosiaaliturvasopimuksista on tiedotettu eläkelaitoksille Eläketurvakeskuksen yleiskirjeillä.

8

Edunvalvojalle maksaminen

Edunvalvojasäännös on TEL 19 b §:ssä, jonka ensimmäinen momentti koskee eläkkeen hakemista ja toinen eläkkeen maksamista. Säännöksen sisältö on seuraava:

"Jos eläkkeen hakija on alaikäinen taikka jos hän sairauden tai muun syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä ja jos hänellä ei ole holhoojaa tai tätä tarkoitusta varten määrättyä uskottua miestä, eläkelaitoksen hyväksymä hakijan lähiomainen tai muu

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, voi edunvalvojana käyttää hänen puhevaltaansa tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa. Henkilö, joka on täyttänyt 18 vuotta, voi myös, jollei erityistä estettä ole, itse tehdä eläkettään koskevan hakemuksen.

Edellä 1 momentissa säädetyin edellytyksin eläkelaitos voi myös suorittaa eläkkeen sen saajan lähiomaiselle tai muulle henkilölle taikka 18 vuotta täyttäneelle alaikäiselle eläkkeen saajalle itselleen."

Säännöksen antamisen jälkeen täysi-ikäisyysraja on muuttunut 18 vuodeksi.

Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön 28 §:n 1 momentti vastaa TEL 19 b §:n 1 momenttia. VEL ei sisällä TEL 19 b §:ää vastaavaa säännöstä. Sen sijaan VPEL 17 § on vastaavanlainen kuin TEL 19 b §. Valtiokonttori noudattaa vuoden 1983 alusta voimaan tulleen hallintomenettelylain asiaa koskevia säännöksiä.

On katsottu, että ensimmäistä momenttia olisi tulkittava laajasti, jotta muodolliset seikat eivät estäisi hakemuksen vireillepanoa. Eläkelaitoksen ei yleensä tarvitse vaatia sairaudesta tai muusta syystä, kuten ulkomaanmatkasta, erityistä näyttöä, vaan edunvalvojan ilmoitus asiasta riittää. Hakemukseen tulee merkitä, miksi eläkkeenhakija ei hae itse eläkettä ja millä perusteella kyseinen henkilö toimii edunvalvojana. Jos asiassa tarvitaan lisätietoja, eläkelaitos hankkii ne sopivaksi katsomallaan tavalla.

Lainkohdan tarkoittamana omaisena on pidettävä paitsi aviopuolisoa ja suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa olevia sukulaisia aviopuolisoineen, myös sisarusia ja näiden aviopuolisoita.

Säännöksen toinen momentti käsittelee eläkkeen maksamista. Kun eläkelaitos harkitsee edunvalvojan hyväksymistä eläkkeen nostajaksi, asia on tutkittava tarkemmin kuin harkittaessa edunvalvojan hyväksymistä eläkkeen hakijaksi. Eläkelaitoksen on epäselvissä tapauksissa syytä ottaa yhteyttä esimerkiksi sosiaalilautakuntaan saadakseen tarkemman kuvan tosiasiallisista olosuhteista.

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Holhousasia saattaa olla vielä keskeneräinen siinä vaiheessa, jolloin eläke voitaisiin muutoin maksaa. Tarpeettoman viivytyksen välttämiseksi voidaan eläke maksaa henkilölle, jota on esitetty holhoojaksi. Eläkelaitoksen on syytä tarkistaa asia sosiaalilautakunnalta tai holhouslautakunnalta. Jos holhoojan määräämistä ei ole vielä aloitettu, voi eläkelaitos neuvotella maksuasiasta sosiaalilautakunnan kanssa. Jos eläkkeensaaja täyttää lähikuukausina 18 vuotta, on monessa tapauksessa käytännöllistä maksaa eläke hänelle suoraan.

9

Valtakirjalla maksaminen

TEL 19 a §:n 1 momentti kieltää eläkkeen siirtämisen toiselle ilman eläkelaitoksen suostumusta ja mainitsee lisäksi, että eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön. Valtuutus ei tarkoita samaa asiaa kuin eläkkeen siirtäminen tai panttaaminen. Ne liittyvät kuitenkin toisiinsa niin läheisesti, että valtuutuksen ehdoton ja yleinen hyväksyminen saattaisi johtaa myös siirron ja panttauksen yleiseen hyväksymiseen ilman eläkelaitoksen varsinaista suostumusta. Näin ollen eläkkeen maksamiseen valtuutetulle tulisi suhtautua varoen. Pääsääntöisesti tulisi eläke maksaa saajan nimellä rahalaitokseen, jolloin valtakirjan hyväksyminen olisi rahalaitoksen asiana.

Vleissäntönä voidaan pitää, ettei eläkelaitoksen tulisi maksaa eläkettä suoraan valtakirjan esittäjälle. Poikkeustapauksessa eläke kuitenkin voidaan maksaa kertavaltakirjan esittäjälle, jos maksun epäminen olisi ilmeisen kohtuutonta.

Työnantaja on saattanut järjestää työntekijöidensä eläketurvan siten, että TEL:n vähimmäisehtojen mukainen vakuutus on otettu esimerkiksi eläkevakuumusyhtiöstä ja vapaaehtoinen lisäeläketurva on järjestetty työnantajan eläkesäätiössä. Tällaisissa tapauksissa on joskus tapana, että yksi eläkelaitos maksaa koko eläkkeen. Eläkkeensaaja voi valtuuttaa eläkelaitoksen suorittamaan hänelle tulevan eläkkeen osan toiselle eläkelaitokselle, joka maksaa eläkkeensaajalle koko eläkkeen.

10

Eläkkeen ulosmittaaminen

TEL 19 a §:n 1 momentissa kielletään eläkkeen ulosmittaaminen. Niin ikään ulosottolain 4 luvun 7 §:n

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

1 momentin mukaan eläkettä ei saa ulosmitata. Eläkkeen ulosmittausta koskevat säännökset ovat muuttumassa. Muutokset tulevat voimaan vuoden kuluttua niiden hyväksymisestä. Muutoksen vaikutuksesta eläkkeen maksamiseen annetaan ohjeet erikseen.

Nykyisen ulosottolain 4 luvun 7 b §:n mukaan eläkkeen ulosmittauskielto ei koske puolisolle tai lapselle taikka avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle tahi vahingonkorvauksena lapselle maksettavan elatusavun ulosottoa. Tällöin ei myöskään sovelleta ulosottolain 4 luvun 6 §:n 1 momentin säännöstä, jonka mukaan velallisen palkasta on jätettävä ulosmittaamatta kaksi kolmasosaa siitä, mitä palkasta tulee ulosmittauksen ja seuraavan palkanmaksupäivän väliselle ajalle (vapaa-osa). Ulosmittaamatta jätettävä osa voidaan siis tässä tapauksessa määrätä vapaa-osaa pienemmäksi ottaen kuitenkin huomioon suojaosainnokset, joiden mukaan ulosmittaamatta on jätettävä tietty markkamäärä (suojaosuus).

Ulosmittaamatta jätettävä osa (suoja-osuus)

Kun ulosmittaus toimitetaan eläkkeestä, joka maksetaan tietyin väliajoin, on kuitenkin aina jätettävä ulosmittaamatta ulosottolain 4 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan vähintään sen verran, mitä velallisen on katsottava tarvitsevan seuraavaan palkanmaksuun asti itsensä ja puolisonsa sekä hänen elatuksensa varassa olevien omien ja puolisonsa lasten ja ottolasten elatukseen. Tämä suojaosuus määrätään asetuksella vuosittain, ja markkamäärät ovat vuonna 1988 seuraavat: 53,50 markkaa velallisen osalta päivää kohti ja 20,00 markkaa jokaisen velallisen elatuksen varassa olevan oman ja puolison lapsen ja ottolapsen osalta päivää kohti. Määrät on sidottu elinkustannusindeksiin, ja ne julkaistaan vuosittain marraskuun aikana säädöskokoelmassa.

Aviopuoliso ja lapset otetaan suojaosuutta laskettaessa huomioon vain silloin, kun he ovat tosiasiallisesti velallisen elatuksen varassa. Näin ei ole esimerkiksi silloin, kun puoliso on kokoaikatyössä tai eläkkeellä.

Eläkkeen maksukautta vastaavan elatuksen määrä saadaan siis ulosmitata, vaikka se ylittäisikin 1/3 eläkkeen määrästä. Eräntyneitten elatusapujen osalta on huomattava, että ulosmittausta ei saa toimittaa lapselle, avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle tai vahingonkorvauksena lapselle maksetta-

Lainopillinen osasto

17.11.1988

van elatusavun perimiseksi, jos erääntymisestä on kulunut enemmän kuin kolme vuotta. Säännös sisältyy ulosottolain 4 luvun 6 §:n 4 momenttiin, ja sitä sovelletaan myös eläkkeen ulosmittauksessa. Puolison osalta tällaista kolmen vuoden rajoitusta ei ole, joten erääntyneitä elatusmaksuja voidaan periä yleisten vanhentumissäännösten mukaan.

Ulosottoviranomainen

Ulosmittaustoimien oikeellisuudesta vastaavat ulosottoviranomaiset. Eläkelaitoksen asiana ei ole puuttua siihen, onko ulosmittaus lainmukainen. Jos ulosmittaus kuitenkin vaikuttaa selvästi lainvastaiselta, eläkelaitoksen olisi huomautettava asiasta ulosottoviranomaiselle. Mikäli ulosottoviranomainen pysyy siitä huolimatta kannassaan, eläkelaitoksen on maksettava eläke ulosottoviranomaisen ohjeiden mukaisesti.

Eläkelaitos ei voi oma-aloitteisesti poiketa ulosottoviranomaisen antamista maksukiellon ohjeista. Ulosmittaus tapahtuu paikkakunnalla, jossa eläkkeensaaja asuu, eikä siellä, missä eläkelaitos toimii.

11

Vakuutusmaksujen periminen eläkkeestä

Jos eläkelaitos ei saa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneeltä yrittäjältä perityksi hänen maksettavakseen määrättyjä vakuutusmaksuja tai jos vakuutuksen omatoimisesti järjestänyt yrittäjä laiminlyö vakuutusmaksujen suorittamisen, on eläkelaitoksella YEL 12 §:n 5 momentin ja MYEL 12 §:n 4 momentin mukaan oikeus tietyin rajoituksin vähentää yrittäjälle tulevasta eläkkeestä maksamatta jääneet vakuutusmaksut. Vakuutusmaksut voidaan periä vain yrittäjän omasta YEL- tai MYEL-eläkkeestä. Muiden lakien mukaan kertyneestä eläkkeen osasta vakuutusmaksua ei saa vähentää. Vakuutusmaksuja ei myöskään voida vähentää enää perhe-eläkkeestä, jos maksuja on maksumatta yrittäjän kuollessa.

Eläkkeensaajalle voidaan ilmoittaa kirjeelläkin, että maksamattomia yrittäjävakuutusmaksuja aletaan periä eläkkeestä. Tässä tapauksessa asiasta annetaan pyydettäessä päätös, johon liitetään muutoksenhakuhje.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Eläkkeestä perittävä määrä

Vakuutusmaksujen vähennysoikeuden rajoitukset on määritelty YEA 12 §:ssä ja MYEA 13 §:ssä. Säännösten mukaan vakuutusmaksuja ei saa periä siitä takautuvasti myönnetystä eläkkeen osasta, joka suoritetaan sairausvakuutusrahastolle. MYEA 13 §:n mukaan vakuutusmaksujen perintä ei ole sallittua myöskään sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosasta. Muusta osasta YEL- tai MYEL-eläkettä voidaan vakuutusmaksuja periä eläkkeensaajan suostumuksetta enintään kolmannes kulloinkin maksettavan eläkkeen määrästä. Kertasuorituksena maksettava eläke voidaan kuitenkin kokonaisuudessaan pidättää eläkkeensaajalta laiminlyötyjen vakuutusmaksujen perimiseksi ilman hänen suostumustaan.

YEA 12 §:n 2 momentin ja MYEA 13 §:n 2 momentin mukaan eläkkeen vähennyksen katsotaan kulloinkin koskevan vanhinta perimiskelpoista ja vielä maksamatta olevaa vakuutusmaksua. Ennen vakuutusmaksun vähentämistä tehdään ennakonpidätys.

Vakuutus yrittäjän kuoleman jälkeen

Yhtenä edellytyksenä sille, että YEL- tai MYEL-vakuutus voi tulla otettavaksi kuolleen yrittäjän jälkeen on se, että kuolinpesältä saadaan suostumus vakuutusmaksun suorittamisesta. Vaikka yrittäjien eläkelaeissa ei ole säännöstä, jonka mukaan vakuutusmaksu voitaisiin periä perhe-eläkkeestä, suostumus oikeuttaa eläkelaitoksen perimään vakuutusmaksun joko heti tai viivästyskorkoineen vähitellen eläkkeestä sen mukaan, kumman vaihtoehdon suostumuksen antaja on valinnut. Tarkemmat ohjeet ovat yleiskirjeessä 14/86.

12

Yhteisiä näkökohtia

12.1

Takautuvan eläkkeen vaatimus useassa eläkelaitoksessa

Jos takautuvaa eläkettä tulee maksettavaksi muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen (esimerkiksi sairausvakuutusrahastolle, sosiaalivakuustustoimikunnalle, työttömyyskassalle) useasta eri eläkelaitoksesta, kukin eläkelaitos pidättää takautuvan eläkkeen ja odottaa perimisilmoitusta ennen kuin maksaa eläkkeen eläkkeensaajalle. Periminen tapahtuu näissä tilanteissa käytännössä siten, että eläkelaitos, jonka eläkkeestä perijä on ensimmäisenä saanut tie-

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

don, maksaa tälle perittävän summan tai, jos takautuva eläke on perittävää summaa pienempi, koko takautuvan eläkkeen. Seuraavilta eläkelaitoksilta peritään edelleen puuttuva osuus tai niille ilmoitetaan, ettei perittävää enää ole.

Eläkkeen maksamisessa sosiaalilautakunnalle noudatetaan kuitenkin toisenlaista menettelyä. Sosiaalilautakunnalle maksetaan ehdottomien perusteiden perusteella koko vaadittu määrä ja sosiaalilautakunta on velvollinen viipymättä palauttamaan eläkkeensaajalle mahdollisesti liikaa saamansa osuuden.

12.2

Maksamisen kohdentaminen

Vain takautuva eläke

Sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle, sosiaalivakuutustoimikunnalle, työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle ja Potilasvakuutusyhdistykselle maksetaan pelkästään takautuvaan aikaan kohdistuva eläke.

Sosiaalilautakunnalle maksetaan vain takautuvan ajan eläke silloin, kun on kysymys SosHL:n 38 §:n mukaisen ennakonluonteisen toimeentulotuen korvaamisesta.

Takautuva ja vastainen eläke

Kun sosiaalilautakunnalle maksetaan eläkettä muusta syystä kuin ennakonluonteisen toimeentulotuen korvaamiseksi, lautakunnalle voidaan maksaa myös vastaisia eläke-eriä. Takautuvaa eläkettä voidaan käyttää myös jo annetun laitoshuollon ja perhehoidon korvaamiseen (SosHL 29 § ja LSL 46 §).

Maksettaessa eläkettä sosiaalilautakunnalle harkinnanvaraisilla perusteilla TEL 19 a §:n 2 momentin nojalla voidaan lautakunnalle maksaa sekä takautuva eläke että vastaisia eläke-eriä. Lautakunta voi käyttää koko takautuvasti maksetun eläkkeen eläkkeensaajan ja TEL 19 a §:n 2 momentissa tarkoitetun omaisen vastaiseen huoltoon. Sen sijaan jo annettua toimeentulotukea ei voida korvata takautuvalta ajalta maksettavalla eläkkeellä muussa kuin edellä mainitussa SosHL:n 38 §:n mukaisen ennakonluonteisen toimeentulotuen korvaamisesta koskevassa tilanteessa.

Edunvalvojalle voi tulla maksettavaksi joko takautuvia tai vastaisia eläke-eriä samalla tavoin kuin eläkkeensaajalle itselleen.

N7YK

Lainopillinen osasto

17.11.1988

Eläkkeen ulosmittaaminen ja vakuutusmaksujen periminen eläkkeestä voidaan kohdistaa sekä takautuviin että vastaisiin eläke-eriin.

N7YK

Lainopillinen osasto

ELÄKKEEN MAKSAMISEN ENSISIJAISUUSJÄRJESTYS

Silloin, kun eläkettä joudutaan maksamaan eri tahoille, on syytä noudattaa seuraavaa ensisijaisuusjärjestystä:

1. Sairausvakuutusrahasto (TEL 4 d § 4 mom.)
2. YEL- ja MYEL-vakuutusmaksupidätykset (YEL 12 § 5 mom. ja MYEL 12 § 4 mom.)
3. Työnantaja (TEL 19 c §)
4. Työttömyyskassa/Sosiaalivakuutustoimikunta (TEL 19 a § 3 ja 4 mom.)
5. Kansaneläkelaitos (TEL 19 a § 5 mom.)
6. Sosiaalilautakunta, ehdottomat perusteet (SosHL 29 § ja 38 §, LSL 46 §, TEL 19 a § 2 mom.)
7. Potilasvakuutusyhdistys (PotilasvahinkoL 9 §)
8. Ulosmittaus (UL 4 luku 7 b §)
9. Sosiaaliturvasopimukset
10. Sosiaalilautakunta, harkinnanvaraiset perusteet (TEL 19 a § 2 mom.)
11. Edunvalvojat, valtakirjat (TEL 19 b § 2 mom.)

Lainopillinen osasto

VERON ENNAKONPIDÄTYS, REKISTERÖITY LISÄETU JA VIIVÄSTYSKOROTUS

Kenelle eläke maksetaan	Ennakonpidätys suoritetaan		rekisteröity lisäetu maksetaan		viivästyskoro- tus maksetaan	
	kyllä	ei	kyllä	ei	kyllä	ei
Sairausvakuutusrahasto		x		x		x
YEL/MYEL-eläkelaitos (vakuutusmaksupidä- tykset)	x		x		x	
Työnantaja		x	x		x	
Työttömyyskassa/ Sosiaalivakuutus- toimikunta	x		x			x
Kansaneläkelaitos	x		x			x
Sosiaalilautakunta	x		x		x	
Potilasvakuutusyhdistys		x	x			x
Ulosmittaus	x		x		x	
Ulkomaat ks. kohta 7						
Edunvalvoja/ valtakitija	x		x		x	
Eläkkeensaaja	x		x		x	

N7YK2

MAKSUPÄÄTÖS

Antopäivä

Postituspäivä

Eläkkeensaaja

Eläkepäätös annettu

Henkilötunnus

Työnantaja

TAKAUTUVASTI SUORITETTAVAN ELÄKKEEN MAKSAMINEN

ELÄKKEENSAAJALLE AIKAISEMMIN MYÖNNETYT KORVAUKSET				
	Ajalta	Ajalta	Ajalta	
Sairausajan palkka				
Sairauspäiväraha				
Ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha/Peruspäiväraha				
TAKAUTUVAN ELÄKKEEN MAKSAMINEN				YHTEENSÄ
Takautuvan eläkkeen määrä				
Sairausvakuutusrahastolle				
Työnantajalle				
Työttömyyskassalle, Sosiaalivakuutustormikunnalle				
Eläkkeensaajalle				
Lisätietoja				
ALLEKIRJOITUS				
MUUTOKSENHAKU	Jos olette tyytymätön tähän päätökseen, voitte valittaa eläkelautakuntaan kääntöpuolella olevan ohjeen mukaisesti.			
NEUVOJA ANTAA	Mikäli Teillä on kysyttävää päätöksestä, voitte käännyä eläkelaitoksen käsittelijän puoleen.			
	Eläkekäsittelijän nimi		Puhelin	
	Eläkelaitoksen osote			

MITEN TÄSTÄ PÄÄTÖKSESTÄ VOI VALITTA A

Minne valitetaan

Jos olette tyytymätön tähän päätökseen, voitte 30 päivän kuluessa hakea siihen muutosta eläkelautakunnalta.

Osoite on: Eläkelautakunta
Asemamiehenkatu 2
00520 HELSINKI

Miten valitus tehdään

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoittakaa, millä tavoin vaaditte päätöstä muutettavaksi. Liittäkää mukaan myös selvitykset, joihin vetoatte.

Merkitkää valituskirjelmään henkilötunnuksenne (ilmenee päätöksestä tai sairausvakuutuskortista) ja osoitteenne sekä ilmoittakaa eläkelaitos, jonka päätöksestä valitatte. Mikäli mahdollista, liittäkää valitukseen jäljennös tästä päätöksestä. Jos valituksenne koskee perhe-eläkettä, ilmoittakaa lisäksi edunjättäjän nimi ja henkilötunnus.

Valituksen käsittelyn aikana tapahtuvista osoitteenmuutoksista on ilmoitettava eläkelautakunnan kansliaan.

Miten valituskirjelmä allekirjoitetaan

Valituskirjelmä on Teidän tai kirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ette itse allekirjoita sitä, on mukaan liitettävä antamanne valtakirja. Jos valituksen on puolestanne laatinut joku muu, on laatijan nimen lisäksi ilmoitettava myös hänen ammattinsa ja osoitteensa.

Missä ajassa valitus on esitettävä

Valituksen on oltava eläkelautakunnassa viimeistään ennen eläkelautakunnan kanslian aukioloajan päättymistä kolmantenakymmentenä (30) päivänä siitä, kun saitte päätöksestä tiedon. Teidän katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä (7) päivänä päätöksen postituspäivän jälkeen, jollei muuta ilmene.

Miten valituskirjelmä toimitetaan perille

Valituskirjelmän voitte Te tai asiamiehenne lähettää eläkelautakunnalle postitse tai luovuttaa sen henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä. Postittakaa lähetys niin hyvissä ajoin, että se ehtii eläkelautakunnalle viimeistään valitusajan päättymispäivänä.

Vastaanottaja

Saapunut

...

1	ELÄKKEEN- SAAJA	Henkilötunnus		Sukunimi		
						Etinimet
2	TOIMEEN- TULOTUEN MAKSAMINEN	Aloitettu, pvm		Lopetettu, pvm		Tukea maksettu tähän mennessä
3	LAITOS- HUOLTO PERHEHOITO	Aloitettu, pvm		Lopetettu, pvm		Maksettavaksi haetun eläkkeen määrä
4	PERINNÄN PERUSTE	☐ jatkuu edelleen		mk		☐ koko eläke
5	LISÄTIETOJA	☐ Sosiaalihuoltolain 29 §	☐ Sosiaalihuoltolain 38 §	☐ Lasten- suojelulain 46 §	☐ Päihdyttävien aineiden väärin- käyttäjien huollosta annetun lain 8 §	
6	SOSIAALI- LAUTAKUN- NAN OSOITE	Jakeluosoite				
		Postinumero		Osoiteoimipaikka		Puhelin
7	MAKSU- PAIKKA	Pankki		Konttori		Tilinumero
		Postisiirotili				
8	ALLE- KIRJOITUS	Paikka ja aika		Sosiaaliviranomaisen allekirjoitus		
9	LIITTEET	Lisätietoja antaa (henkilön nimi ja puhelinnumero)				
		☐ Pöytäkirjanote	☐			

Vastaanottaja

Saapunut

1	ELÄKKEEN-SAAJA	Henkilötunnus	Sukunimi
			Etunimet
2	PERUSTELUT	Minkä vuoksi ja minkä säännöksen perusteella sosiaalilautakunta hakee eläkettä ja mihin eläke on tarkoitus käyttää	
3	ELÄKKEEN-SAAJAN KUULEMINEN	Olen saanut tiedon sosiaalilautakunnan hakemuksesta.	
		☐ Minulla ei ole huomauttamista sosiaalilautakunnan hakemuksen suhteen	Lähetän huomautukseni kirjallisessa muodossa tämän lomakkeen mukana yllä mainitun ajan kuluessa.
		Paikka ja aika	Eläkkeensaajan allekirjoitus
4	SOSIAALI-LAUTAKUN-NAN OSOITE	Jakeluosoite	
		Postinumero	Puhelin
5	MAKSU-PAIKKA	Pankki	
		Postisiirtotili	
6	ALLE-KIRJOITUS	Paikka ja aika	Sosiaaliviranomaisen allekirjoitus
		Lisätietoja antaa (hankilon nimi ja puhelinnumero)	
7	LIITTEET	☐ Pöytäkirjanote ☐	